Ehuru Auers »Naturselbstdruck» numera har blott ett historiskt intresse, så åstadkom det på sin tid en hel del uppståndelse och gjorde en stor insats i reproduktionsteknikens utveckling. Så fort världen fått kunskap om uppfinningen, dykte andra uppfinnare upp med liknande anspråk. Den danske guldsmeden Peter Kyhl påstod sig sålunda ha gjort samma uppfinning redan 20 år tidigare i Köpenhamn, men Auer lät publicera dennes tryck, och dessa kunde icke ens jämföras i trohet och skönhet med hans egna. Av mycket stor betydelse blev »natursjälvtrycket», då det kombinerades med fotografiska processer. Tysken Fr. von Kobell införde galvanografien, vilken sedan av Auers egen lärjunge P. Pretsch utvecklades till fotogalvanografi (1855). Ytterligare ett steg togs av engelsmannen W. B. Woodbury, som för sina woodburytryck på 1860-talet i likhet med Auer tog avgjutningar av naturaföremål i bly, men denna gång medelst en fotografisk gelatinrelief. Och på 1880-talet uppfann Klietsch huvudprincipen i det nu vanliga rotationsdjuptrycket eller koppardjuptrycket, då han sönderdelade den fotografiska bilden med ett raster. Sedd i sitt sammanhang med föregångare och efterföljare blir Auers »natursjälvtryck» en viktig länk i djuptryckets utvecklingskedja. Intressant är, att han vid sin bildframställning använde sig av den elektriska strömmen, men ännu icke av fotografiteknikens möjligheter.

Sixten Rönnow.

Fonografen och grammofonen.

Den tekniska utvecklingen för fonografen och grammofonen beskrives givetvis inte enbart genom uppspelningsapparaternas och skivornas historia. Man behöver också känna till inspelningsapparaturens och repertoarens. Av fonografer och grammofoner finns förhållandevis mycket bevarat, både i original och i avbildningar. Dock saknas åtskilliga typer, särskilt av inte allt för gammalt datum. Skivor finnas bevarade i ganska stor utsträckning, om än ofta i relativt dåligt skick. Vad som praktiskt taget helt och hållet är försvunnet är inspelningsapparaturen, och man är här hänvisad till att studera den genom de skivor som åstadkommits med apparatur av olika märken och ålder.

Tekniska Museet har i sina samlingar en del fonografer och grammofoner jämte skivor. Samlingarna har dock vissa luckor. Just inspelningsapparaturen är kanske den största. Försök att rekonstruera dess tekniska egenskaper pågår dock. De rester av grammofonens historia som finnas måste nu bevaras. Mycket av den är okänt, dels därför att tekniken noggrant hemlighållits och dels därför att så föga finns skrivet om den. Några pionjärer eller personer som varit med i branschen praktiskt taget sedan den började industrialiseras finnas dock kvar, och det vore av värde att få kontakt med dem. Även de historiska föremål, som eventuellt finnas bevarade, måste nu undersökas.

Tekniska Museet ämnar därför genomföra en inventering av de data som ännu finns tillgängliga. Undersökningen sker genom rundfrågor av olika utforming till importörer, grossister och detaljister i branschen. Även bibliotek och samlare tillfrågas. Rundfrågorna avse närmast att få fram en förteckning över ännu befintliga apparatbroschyrer och avbildningar av apparater i form av affischer och annonser. Även litteratur om fonografer och grammofoner (tidskrifter och böcker) sökes. Skivkataloger av äldre datum vill museet också få reda på. Över detta skall en förteckning upprättas och de data, som äro av mera allmänt intresse, bli eventuellt föremål för en mera ingående bearbetning och redogörelse genom Tekniska Museet.

Gunnar Westerlund.

Newtons elektriska experiment.

Sir Isaac Newton är mest känd för sina studier av gravitationens lagar och av optik och matematik. Han var emellertid även mycket intresserad av utforskandet av de elektriska fenomenen. Nyligen har den engelske vetenskapsmannen Lord Rayleigh fäst uppmärksamheten på ett experiment av Newton, som tidigare varit föga upp-